

हिंदी सर्टिफिकेट परीक्षा – 2026

ഹിന്ദി സർട്ടിഫിക്കറ്റ് പരീക്ഷ - 2026

प्रश्नपत्र-1 (पाठ्य-पुस्तक और सहायक पाठ्य सामग्री)

ചോദ്യപേപ്പർ-1 (പാഠഭാഗവും അനുബന്ധഭാഗവും)

पत्राचार पाठ्यक्रम विभाग

ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റ് ഓഫ് കറസ്പോണ്ടൻസ് കോഴ്സസ്

केंद्रीय हिंदी निदेशालय

കേന്ദ്രീയ ഹിന്ദി ഡയറക്ടറേറ്റ്

समय: 3 घंटे

प्रश्नपत्र-सह-उत्तरपत्र

पूर्णांक : 100

സമയം: 3മണിക്കൂർ

(ചോദ്യപേപ്പറും ഉത്തരക്കടലാസും ചേർന്നത്)

ആകെ മാർക്ക്:100

नोट : कृपया सभी प्रश्नों को ध्यान से पढ़कर उनके उत्तर हिंदी में लिखें।

കുറിപ്പ്: ചോദ്യങ്ങൾ നന്നായി വായിച്ച ശേഷം തന്നിരിക്കുന്ന സ്ഥലത്ത് ഹിന്ദിയിൽ ഉത്തരമെഴുതുക

परीक्षार्थी इस अंश को भरें
വിദ്യാർത്ഥി പൂരിപ്പിക്കേണ്ടത്

परीक्षा अनुक्रमांक

പരീക്ഷാ നോൾ നമ്പർ

दाखिला संख्या

അഡ്മിഷൻ നമ്പർ.....

परीक्षार्थी का नाम

വിദ്യാർത്ഥിയുടെ പേര്

परीक्षा केंद्र

പരീക്ഷാ കേന്ദ്രം

कार्यालय उपयोग हेतु
ഓഫീസ് ഉപയോഗത്തിന് മാത്രം

प्राप्तांक

കിട്ടിയ മാർക്ക്

परीक्षक के हस्ताक्षर

പരീക്ഷകന്റെ ഒപ്പ്

परीक्षक का नाम व पदनाम

പരീക്ഷകന്റെ പേരും പദവിയും

निरीक्षक के हस्ताक्षर

നിരീക്ഷകന്റെ ഒപ്പ്

പ്രശ്ന-1. പാഠों के आधार पर सही उत्तर के सामने वाले बॉक्स पर (✓)का निशान लगाएँ।

(10)

പാഠഭാഗത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കി ശരിയായ ഉത്തരത്തിന് നേരെയുള്ള ബോക്സിൽ (✓) ടിക്ക് ചെയ്യുക.

(1) क्+ऋ से बना सही शब्द है-

1. क्र

2. कृ

3. क्

(2) ख्याति का सही पर्याय है-

1. प्रसन्न

2. प्रसिद्धि

3. शक्ति

(3) दिल्ली का प्राचीन नाम क्या है?

1. चाँदनी चौक

2. इन्द्रप्रस्थ

3. यमुनानगर

(4) 'अपना' शब्द का सही प्रयोग किस वाक्य में है?

1. तुम अपना दुकान खोलो।

2. आप अपने पैसिल से लिखिए।

3. सब लोग अपने घर लौट रहे हैं।

(5) श्रीधर क्या बनना चाहता था?

1. डॉक्टर
2. इंजीनियर
3. लेखक

(6) रामानुजम किससे खेलना पसंद करता था?

1. लैपटॉप से
2. गेंद से
3. फुटबॉल से

(7) शिवम ने ज्वाइन करने के लिए कितने दिन का समय मांगा?

1. एक महीना
2. दो महीने
3. तीन महीने

(8) 'खूब उन्नति करो। ईश्वर तुम्हें सफलता दे और बड़ा आदमी बनाए' ये वाक्य किसने कहे हैं?

1. श्रीधर के चाचाजी ने
2. ज्ञानम के दादाजी ने
3. रमेश के मामाजी ने

(9) सस्ती और अच्छी पुस्तकें कौन-से मंडप में उपलब्ध थीं?

1. प्रकाशन विभाग
2. सस्ता साहित्य मंडल
3. साहित्य अकादमी

(10) 61 को शब्दों में लिखेंगे-

1. इकसठ
2. इक्यावन
3. इक्हत्तर

प्रश्न-2. निम्नलिखित शब्दों की वर्तनी शुद्ध कीजिए।

(10)

താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന വാക്കുകളിലെ അക്ഷരത്തെറ്റ് തിരുത്തി എഴുതുക.

1) मौजूद	6) अती
2) कष्ट	7) दान्त
3) प्रान	8) बूड़ा
4) निमार्ण	9) नीरोग
5) रिषी	10) विदवान

प्रश्न-3. पाठों के आधार पर निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर हिंदी में एक शब्द/ वाक्य में दीजिए।

(10)

പാഠങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി താഴെ പറയുന്ന ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ഹിന്ദിയിൽ ഒരു വാക്കിൽ /വാക്യത്തിൽ ഉത്തരം എഴുതുക.

1) गोपाल के घर के पास कौन रहता था?

.....

2) दिल्ली की किन्हीं दो इमारतों के नाम लिखिए।

.....

3) श्रीधर का बगीचा कैसा था?

.....

4) विश्व पुस्तक मेले में भारत सरकार के कौन-कौन से विभागों की पुस्तकें थीं?

.....

5) अनिल ने दुकानदार को कितने रुपए दिए?

.....

6) 'मेरे कमरे में दो पलंग, दो मेजें और दो कुर्सियाँ हैं' यह वाक्स किस पाठ से लिया गया है?

.....

7) दिनेश मुंबई कैसे जाता है?

.....

8) बैंगलूर से ऊटी जाने में कितना समय लगता है?

.....

9) विशेषज्ञ ने रवींद्रन से क्या कहा?

.....

10) मुरुगन के चाचा कहाँ रहते थे?

.....

प्रश्न-4. पाठों के आधार पर निम्नलिखित में से किन्हीं पाँच प्रश्नों के उत्तर हिंदी में लिखिए। (5×2=10)

താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്നവയിൽ ഏതെങ്കിലും അഞ്ച് ചോദ്യങ്ങൾക്ക് പാഠഭാഗത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കി ഹിന്ദിയിൽ ഉത്തരം എഴുതുക.

1) रंगन ने अपने बेटे को क्या समझाया?

.....

.....

.....

.....

2) शिवम क्या-क्या काम जानता था?

.....

.....

.....

.....

3) दूधवाली का सपना कैसे टूट गया?

.....

.....

.....

.....

4) बादशाह ने रेखा खींचकर अपने मंत्रियों से क्या कहा?

.....

.....

.....

.....

5) विश्व पुस्तक मेले में कौन-कौन से मंडप लगे थे?

.....

.....

.....

.....

6) स्कूल से लौटने के बाद रामानुजम क्या करता था?

.....

.....

.....

.....

7) कन्याकुमारी में कौन-सी वस्तुएँ बिक रही थीं?

.....

.....

.....

.....

8) विवेक की दिनचर्या बताइए।

.....

.....

.....

.....

प्रश्न-5. निम्नलिखित वाक्यों को बॉक्स में दिए गए वाक्यांशों में से उचित वाक्यांश चुनकर पूर्ण कीजिए। (5)

ബോക്സിൽ നൽകിയിരിക്കുന്നതിൽനിന്ന് ഉചിതമായ വാക്യഭാഗം തിരഞ്ഞെടുത്ത് താഴെ കൊടുത്തിട്ടുള്ള വാക്യങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കുക.

बोलने वाला	लिखने वाला	आने वाले
मेहनत करने वाला	रहने वाला	

- (1) मैं कल तुम्हें पत्र..... था।
- (2) सच..... सबको प्रिय होता है।
- (3) क्या तुम्हारे पिताजी कल हैं?
- (4) शहर में गाँव में नहीं रह सकता।
- (5)विद्यार्थी जरूर सफल होगा।

प्रश्न-6. नीचे दिए गए प्रत्येक कॉलम में दिए गए शब्द से पाँच वाक्य बनाइए। (5)

താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന ഓരോ കോളത്തിലും ഉള്ള വാക്കുകൾ ഉപയോഗിച്ച് 5 വാക്യങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുക.

हमारे मेरे रमन के शीला के	घर	के	पीछे सामने आगे	पार्क मंदिर अस्ताल	है।
------------------------------------	----	----	----------------------	--------------------------	-----

- (1)-----
- (2)-----
- (3)-----
- (4)-----
- (5)-----

प्रश्न-7. नीचे दिए गए प्रत्येक वर्ण को सही क्रम में जोड़कर एक उपयुक्त शब्द बनाइए।

(5)

താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന ഓരോ അക്ഷരവും ശരിയായ ക്രമത്തിൽ യോജിപ്പിച്ച് അനുയോജ്യമായ ഒരു വാക്ക് ഉണ്ടാക്കുക..

- (1) कि+त्स+चि+क = -----
- (2) न+शा+स+प्र = -----
- (3) श्र+रि+प+म = -----
- (4) ष+ज्ञ+वि+शे = -----
- (5) उ+ति+न्न = -----
- (6) णा+म+प्रा+या = -----
- (7) दा+कि+ए+रा+र = -----
- (8) ल+म्मे+स+न = -----
- (9) अ+प+क+ध्या = -----
- (10) ज+क्ष्मी+रा+ल = -----

प्रश्न-8. कोष्ठक में दिए गए शब्द के सही रूप से वाक्य पूर्ण कीजिए।

(10)

ബ്രാക്കറ്റിൽ തന്നിരിക്കുന്ന ശബ്ദങ്ങളുടെ ഉചിതമായ രൂപങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് വാക്യങ്ങൾ പൂരിപ്പിക്കുക.

- 1) विद्यार्थी----- वापस आ रहे थे। (खेलना)
- 2) कल रात वाले सपने से मैं ----- (डरना)
- 3) आज प्रातः मोहन को दिल्ली ----- है। (जाना)

- 4) उसे क्षमा करो, उसने अपनी गलती ----- है। (स्वीकार करना)
- 5) सुरेश ने नौकर को पैसे ----- दुकान से सामान लाने भेजा। (देना)
- 6) नानी ने बच्चों को कहानी -----। (सुनना)
- 7) पिता के आने से पहले तुम घर ----- जाना। (पहुँचना)
- 8) जब मैं बैंक पहुँचा तो बैंक -----। (बंद होना)
- 9) वंश ने अपनी रिपोर्ट ----- प्रस्तुत की। (तैयार करना)
- 10) खिलौना देखकर बच्चा-----। (हँसना)

प्रश्न-9. रिक्त स्थानों की पूर्ति बॉक्स में दिए गए शब्दों से कीजिए। (5)

താഴെ കോളത്തിൽ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന വാക്കുകൾ ഉപയോഗിച്ച് വിട്ടിട്ടുള്ള ഭാഗങ്ങൾ പൂരിപ്പിക്കുക.

बचपन में,	पहले,	आजकल,	दुबारा,	कभी-कभी
-----------	-------	-------	---------	---------

- (1) ----- के बच्चे बड़ों की बात कहाँ सुनते हैं।
- (2) आज तो तुमने बाग से आम तोड़ लिए हैं, ----- मत तोड़ना।
- (3) ----- रमेश बहुत मोटा दिखता था।
- (4) वह रोज यहाँ नहीं आता ----- आता है।
- (5) ----- बड़ों को खाना परोसिए, उसके बाद सभी को दीजिए।

പ്രശ്ന-10. നിम्നलिഖിത ശब्ദों के हिंदी समानार्थी लिखिए। (10)

താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന വാക്കുകളുടെ ഹിന്ദി അർത്ഥം എഴുതുക.

- 1) സേവനം -----
- 2) സന്തോഷം -----
- 3) തയ്യാറാക്കാൻ -----
- 4) പത്രപ്രവർത്തകൻ -----
- 5) പവലിയൻ -----
- 6) അത്ഭുതകരം -----
- 7) ദുഃഖം -----
- 8) പെട്ടെന്ന് -----
- 9) അഭ്യർത്ഥന -----
- 10) ചക്രവർത്തി -----

പ്രശ്ന-11. निम्नलिखित वाक्यों को शुद्ध करके लिखिए। (5)

താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന വാക്യങ്ങളിലെ തെറ്റ് തിരുത്തി എഴുതുക

(1) सीता ने बेटी को किताब दिया।

.....

(2) गाँव के लोगों ने यह सड़कें बनाई हैं।

.....

(3) आपका प्रदेश में चावल मिलता है।

.....

(4) चिड़ियाँ चहक रहा हैं।

.....

(5) बहुत से लड़का खेल रहे हैं।

.....

प्रश्न-12. निम्नलिखित शब्दों को हिंदी वाक्य में प्रयोग कीजिए।

(5)

താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന വാക്കുകൾ ഉപയോഗിച്ച് ഹിന്ദി വാക്യങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുക.

1) सुंदर

.....

.....

2) परिश्रम

.....

.....

3) समस्या

.....

.....

4) विशेष

.....

.....

5) उपाय

.....

.....

താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന ഏതെങ്കിലും ഒരു പാഠത്തിന്റെ സാരാംശം ഹിന്ദിയിൽ എഴുതുക.

-
- This image shows a full page of primary-ruled paper. It features multiple horizontal rows, each defined by two parallel dotted lines. The rows are evenly spaced across the entire page, providing a guide for handwriting practice. There are no margins, text, or other markings present.

13